

Musiloť by toto býti pak všeobecným a obligatorním, což by nejen mělo za následek věcné potíže hospodářské, nýbrž i nepřekonatelné technické nesnáze. Bude vždy dobře rolníka pobádati, aby záhy pomýšlel na své pojištění starobní, ale jako všeobecná povinnost selská bylo by pojištění starobní jen skokem z deště pod okap. Odkazuje se na opravu selského práva dědického vhodnou, moderním potřebám přispůsobenou restitucí práva čekaneckého. Tím nebylo by pro starobní opatření hospodářů ještě nic zabezpečeno. A nahraditi výměnek pachtovním poměrem (mezi otcem a nástupcem ustanoveným) je již nyní možno a přece se nečiní, protože právě skutečnou potřebu, o níž při výměnách běží, by neukojilo. Přimlouvá se tedy za reformu výměnku, jejíž by jako instituci agrární slušelo zachovati. Správný způsob té reformy spatřuje v jistých obmezeních volnosti smlouvy výměnkové, tak že by vázána byla na schválení v každém případě a to co do přípustnosti i co do způsobu a rozměru břemen výměnkových, aby byla v poměru snesitelném k nosnosti statku a nastupujícího hospodáře. Jenže by autoritativný výrok ten, druhdy vrchnostem přísluševší s právem odvolání k úřadu krajskému, měl připadnouti orgánům selfgovernmentu agrárního, k jejichž zřízení měla by dáti podklad zamýšlená společenstevní organizace rolnická. Logické vybudování, methodická pečlivost a vědecká objektivnost úsudku jsou přednosti, pro které se spis Horáčkův doporučí bedlivé pozornosti všech, kdož se tím důležitým problémem zabývají.

Bráf.

Dr. František Fiedler, *Poučení o zemědělských skladištích obilních*. (V Praze 1900, str. 80. — Připojeny plány obilních skladišť.)

Český odbor zemědělské rady a také jeho poradní sbor družstevní ukazuje ve své činnosti dnes všude stopy působnosti Fiedlerovy. Přítomná knížka má sice především za účel praktický návod pro družstva skladiště zřizující, pro něž na konci přidány jsou vzorné stanovy a k přidáním plánům skladištním potřebné výklady. Leč i pro čtenářstvo širší, nikoliv bezprostředně praktické poučení hledající, bude knížka Fiedlerova opravdu trefným zdrojem orientace, zvláště pak svou částí prvou, pojednávající o různých družích obilních skladišť. Zde nejen jasně pověděn rozdíl starších od moderních, nýbrž i mezi těmito rozlišeny tři typické směry označené názvy skladišť vývozních, úvěrních a zemědělských, s kritickým rozbořem a doklady o zřízeních v těch příčinách v různých státech zavedených. Úvodní odstavec druhé části, probíraje střizlivě světlé i stinné stránky, zasluhuje si přečtení všech, kteří pro horlivé obhajování té ony skladištní myšlenky nepřišli ještě k tomu, aby se o skladištích také poněkud poučili. Vhod přicházejí všeobecnému poučení též odstavce o právní formě družstev skladištních a základních technických rozdílech skladišť (sýpková — silová; malá — velká). Zkrátka orientace znalecky soudně podaná o všech bodech v otázce té jakkoli důležitých

Bráf.

Dr. Josef Gruber, *Hospodářství a národnost v poměrech českoněmeckých*. Pozměněný otisk z »Obzoru národohospodářského«. V Praze 1900. (Publikací České společnosti národohospodářské v Praze číslo II.) — Týž, *O světovém hospodářství*. Dle přednášky v Ústředním spolku českých žen v Praze. (Publikací České společnosti národohospodářské v Praze čís. III.)

Dvě publikace, které — způsobem pro naše poměry zvláště významným — navzájem se doplňují. Poslednější přehledným způsobem líčí, kterak prostupují se hospodářské úvazky států na zeměkouli, a aplikují na naše poměry, končí slovy Palackého, že jen neúnavná práce a pokrokovost hospodářská zabezpečí našemu národu pravé postavení v nynějším pořádku světovém, jehož proudění nesmí se vyhybat, nemá-li zakrsati. První čelí k posílení hospodářství uvnitř národa, stavíc heslo »svůj k svému« v čistě hospodářském jeho významu za nezbytný požadavek vlastního hospodářského sebezachování a urovnaného hospodářského vývoje národního, za vrchní maximum dobrovolné hospodářské politiky národní, když již nejsme tak šťastni, abychom po příkladě států národně jednolitých mohli prováděti ji návaznými normami zákonnými. P.

Obchodní a živnostenská komora v Praze v prvním půlstoletí svého trvání 1850—1900. K oslavě jejího padesátiletého jubilea k příkazu presidia komory sepsal Dr. Josef Gruber. V Praze 1900. Stran 435.

Dílo přesahuje daleko rámec podobných publikací jubilejních. Líčí vývoj a činnost komory v rámci celkového hospodářského vývoje posledního půlstoletí, a poněvadž činnost pražské komory skutečně byla toho rázu, že nepomíjela žádné aktuálnější otázky hospodářské, v její obor spadající a sama silným počinem na tomto poli povždy vynikala, spis má vynikající cenu hospodářsko-historickou. Politik hospodářský shledává v díle pragmatické vylíčení vývoje celé řady problémů hospodářsko-politických, které nerozřešeny přejímá nové století; v dějinách starších období činnosti komory shledává jako zajímavý doklad toho, kterak dějiny se opisují, mnohé počiny hospodářské, které rády pokládají se za nové vynálezy, už jasně vystiženy, jenže utlačeny nepřízní doby a j. Bylo by si přáti, aby komora v kratších intervalech dopřála autoru, pokračovati v této, tak výborně založené historii své vlastní i všeho života hospodářského, jehož odleskem a namnoze i inspirátorem jest činnost komorní; dala by tím domácí literatuře i politice obchodní i průmyslové pomůcku skutečně svého druhu jedinou a velevítanou. P.

Pojišťování živnostnictva. Časová úvaha JUDra. Karla Poláka, c. k. okresního komisaře i instruktora c. k. ministeria obchodu pro živnostenská společenstva s českou řečí jednacích v království Českém. V Praze 1901 nákladem zemského výboru království Českého, stran 195.

Populární, poněkud rozvláčné a nepřehledné poučení o živnostenském pojišťování, zvl. nemocenském, a o dosavadních jeho výsledcích, spolu s doslovem příslušných zákonův a nařízení, vzorců a stanov vzorných (str. 89—195). J.

O podporování malých živností zemí a státem. (Akce maloživnostenská.) Napsal Frant. Rössler, ředitel c. k. řemeslnické školy v Kladně. V Praze 1900, nákladem zemského výboru král. Českého, stran 53.

Zevrubné poučení o státní a zemské t. zv. akci na povznesení malých živností ve všech jejích směrech (opatřování moderních pomůcek výrobních, poskytování zápůjček, pořádání vzdělávacích kursů, péče o výcvik učednický atd.). J.

Návod ke zřízení a správě živnostenských družstev výtěžkových a hospodářských. Překlad publikace, vydané c. k. ministerstvem obchodu od prof. B. Holmana. V Brně 1900, stran 59.

Úplný návod pro veškeré zařizovací práce, pro vedení obchodu a knih, placení daní a poplatků a pod. při svépomocných družstvech živnostenských, se vzorci a blankety příslušnými, mající — stejně jako předchozí dva spisky — přispěti k probuzení sdružovacího ruchu v našem maloživnostnictvu. J.